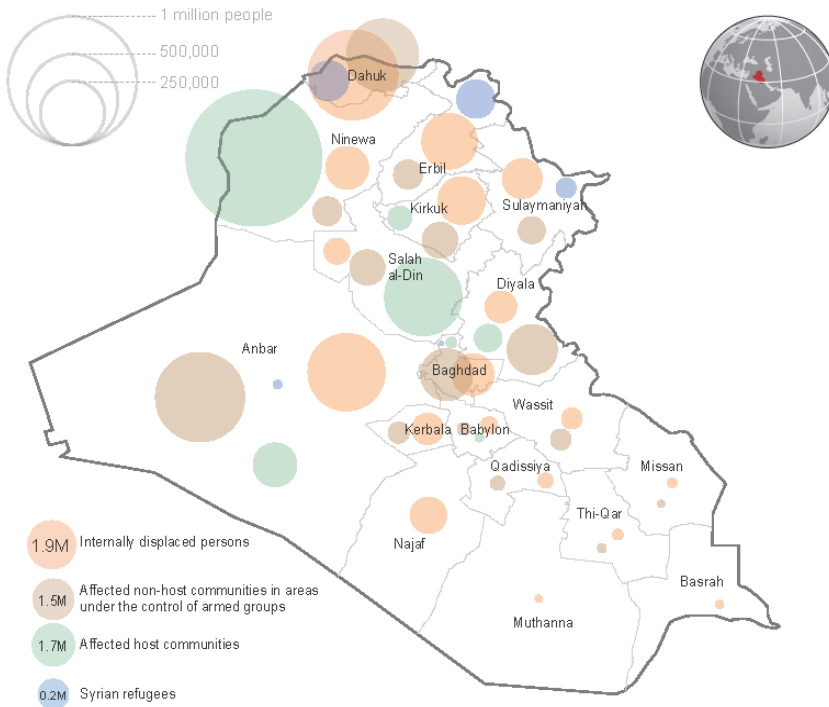

ئهم راپۆرت له لایهن نووسینگهی هه‌ماهنگی کاروباری مرۆیی له عێراق به هه‌ماهنگی له‌گه‌ڵ هاوکارانی مرۆیی ئاماده‌کراوه. ماوه‌ی ۲۵ ی ئۆکتۆبەر هه‌تا ۳۱ ئۆکتۆبەر له خۆده‌گریت. له‌یه‌ر گۆرانی هه‌رمه‌کی بارودۆخه‌که ئه‌گه‌ر هه‌یه که ژماره‌کان و شوێنه‌کان که به لیستی‌ک له‌و راپۆرته دانراون چیت ده‌قیق ناییت. راپۆرتی داهاوو له ده‌وریه‌ی ۲۰۱۴/۱۱/۷ دا بڵاوه‌دییته‌وه.

هه‌وآله سه‌ره‌کیه‌کان

- له‌مه‌ته‌ی مانگی ۱ ی ۲۰۱۴، ۱,۹ ملیۆن خه‌لک ئاواره‌بوون و په‌رته‌وازه‌بوون له‌سه‌رتاسه‌ری ۱۹۲۸ شوێن له‌ ناو عێراق.

- له‌سه‌رتاسه‌ری عێراق، ۱,۲۶ ملیۆن ئاواره‌ پێویستیان به‌ شوینی نیشه‌جیبوون و هاوکاری که‌ل و په‌لی ناخۆراکی هه‌یه. خه‌ملاندنیکی ۶۰۰,۰۰۰ خه‌لک پێویستی به‌په‌له‌یان هه‌یه بۆ هاوکاری و مرزی زستانه.

- به‌بێ پآپشتیه‌کی دارایی به‌ری ۷۰,۲ \$ ملیۆن دۆلار بۆ هاوکاری خۆراک بۆ ۲,۸ ملیۆن خه‌لک، کۆمه‌کیه‌که له‌مانه‌یه ته‌واوبینت له‌ مانگی ۱ ی ۲۰۱۵.

- چهند که‌م و کۆریه‌کی پزیشکی هه‌یه له‌ پارێزگای موس‌لی شاری موس‌لی کۆنترۆلکراو له‌لایهن داعش.

تێروانینیکی بارودۆخه‌که

ژماره‌ی که‌سه ئاواره‌ ناوه‌خۆیه‌کان (ئاواره‌کانی ناوه‌خۆیی) له‌ مانگی ۱ تاوه‌کو ۲۰۱۴/۱۰/۲۶ چاویان پیاخشیندراوه‌ته‌وه که‌وا زیادی کردوه له‌ ۱,۸ ملیۆن بۆ ۱,۹ ملیۆن خه‌لک له‌سه‌رتاسه‌ری ۱۹۲۸ شوێن. ئاواره‌بوونه‌کانی ئهم دوایه‌یه له‌ مانگی ۲۰۱۴/۱۰ به‌ شێوه‌یه‌کی گه‌وره‌ سه‌ری هه‌لدا له‌ پارێزگاکانی ئه‌نبار و موس‌ل و دیاله. نزیکه‌ی له‌سه‌دا ۴۷ ی هه‌موو خه‌لکانی ئاواره‌ی عێراق که‌ ده‌کاته (۱۴۸۳۱۳ خیزان، که‌ ده‌کاته نزیکه‌ی ۸۸۹۸۷۸ که‌س) ده‌که‌ونه هه‌ریمی کوردستانی عێراق و هه‌رمه‌کانی سنوری جیناکۆکیه‌کانی ناگری و شیخان، له‌ پارێزگای موس‌ل؛ کفری و خانه‌قین له‌ پارێزگای دیاله.

پارێزگاکانی له‌گه‌ڵ گه‌وره‌ترین ژماره‌ی دانیشتوان مآله‌کانی خویان به‌جیه‌بیشتوه له‌مه‌ته‌ی مانگی ۱ ی ۲۰۱۴ بریتین له‌ موس‌ل به‌ ۱۵۶۲۴۶ خیزان که‌ ده‌کاته (له‌سه‌دا ۴۹ ی کۆی ژماره‌ی ئاواره‌بوون) و ئه‌نبار له‌گه‌ڵ ۸۷۱۶۰ خیزان که‌ ده‌کاته (له‌سه‌دا ۲۸). سیسته‌می به‌واداچوونی ئاواره‌بوون تیبینی ده‌کات که‌وا روون و ئاشکرایه که‌ ئاواره‌بوون به‌ شێوه‌یه‌کی سه‌ره‌کی له‌ پارێزگاکانی باکور و ناوه‌راستی عێراق سه‌ری هه‌لداوه. هه‌رچه‌نده، له‌سه‌دا ۶۳ ی هه‌موو ئاواره‌کان له‌ ناو عێراق، یان ۱۱۸۸۷۴۴ خه‌لک له‌ پارێزگای زیدی خویان هه‌لاتوون، له‌گه‌ڵ زیاتر له‌ سینه‌کی له‌ پارێزگاکانی خویان ماونه‌ته‌وه و زۆریه‌ی جار له‌ ژێر کۆنترۆلی گروپه

+ For more information, see “background on the crisis” at the end of the report

چمکدارمکان دهژین. پاریزگای دهوکی همریمی کوردستانی عیراق وهرگری زورترین ناوارمیه که دهگاته نزیکهی چارمگیکی (لهسهدا ۲۴) ی حالتهکانی ناواری عیراق، لهگهل زیاتر له ۴۵۰۰۰۰ کهسی ناواری که بهدوای ناواریمیون دهگهرین لهسرتاسیری همر چوار قهراکهی سمیل و زاخو و دهوک و نامیدی. وهزارهتی کوچ و کوچهران دهیخهملینیت که لهناوموه و دهووبهیری شاری کمرکوک ۵۵۰۰۰ حالتهی خیزانی ناواری همن که دهگاته (۳۳۰۰۰۰ کهس).

دانیشتووانانی ناواری لهسرتاسیری عیراق بهدوای شوینی نیشتهجیبوونی جوراو جور دهگهرین، له مانهوه لهگهل خیزانانی خانهخوئی، باوترین نامادهکاریهکان که دهگاته (لهسهدا ۲۸)، یان له خانوی بهکری، ومکو ئوتیلهکان و بالهخانهکان که دهگاته (لهسهدا ۲۱) همرچهنده، بهشیکی بهرچاو تهواری ناواریمکان، لهسهدا ۳۱ که دهگاته (۹۸۰۷۱ خیزان)، بهدوای پهنابهیریتهی گهراون له نامادهکاریهکانی شوینی نیشتهجیبوونی جیگرموه ومکو قوتابخانهکان و بالهخانه ئاینیهکان و بالهخانه تهوونهکارومکان و چولکراومکان. بالهخانه چولکراومکان بریتین له نیگهرانیکی تاییهتی بو هاوکارانی مرویی همرهوه له بالهخانه چولکراوانه زوربهی جار مهترسی زیاتر دروست دهکن له بوگهن بوون و پیسبوون لهگهل دیوارمکان و سهقههکان دهروخین به بهراود لهگهل زوربهی بالهخانه تهوونهکارومکان.

ژمارهیهکی زوری خیزانهکان له نامادهکاریهکانی شوینی نیشتهجیبوونی نارنیک دهمیننهوه که ناگونجین بو بارودوخیهکانی کهش و ههوی زستان. نههش به شیهیهکی تاییهتی جدیهی له پاریزگاکانی که زوربهی خهلی ناواری لهخودهگرن، که له همریمهکانی پلهی بهرزن ومکو پاریزگای دهوک، و که خراپترین کهش و ههوی ومرزی زستان بهخویهوه دهبییت، له شوینهی که پلهکانی گهرما دینه خوارموه بو -۱۵. بهلام هاتنه خوارموه له پلهکانی گهرما، بهتاییهتی له همریمه بیابانیهکان له شهودا دووچاری دهبنهوه لهسرتاسیری وولات.

۱,۲۶ ملیون ناواری پیوستیان به هاوکاری شوینی نیشتهجیبوون و کهل و پهل ناخواری ههیه له عیراق، لهگهل خهملاندنیکه ۶۰۰۰۰۰ خهلی که پیوستیان به هاوکاری بهپهلهی ومرزی زستانه ههیه. چالاکیه پلان بودانرومکانی ومرزی زستانه له نیوان مانگی ۲۰۱۴/۱۱ و مانگی ۲۰۱۵/۳ داوای بهشداری کومهک بهخهسرانی نوخ دهگات به ۱۷۲ \$ ملیون دولاو بو ژمارمیهک پروژه له پلانی ستراتیژی وهلامدانهوی عیراق (مانگی شوباتی ۲۰۱۴ بو مانگی ۲۰۱۵/۱۲).

- ۴۵۰۰۰۰ خهلی ناواری لهوانه ۲۲۵۰۰۰ مندال که (مندالانی تمهن ۳ مانگان ناومکو ۱۴ سالان) پیوستیان به جل و بهرگی گهرمی زستانه و پیلوه ههیه، به تیچووی ۷,۵ ملیون دولاو.

- ۵۱۶۰۰۰ خهلی زیان بهرکهوتو پیوستیان به شوینی نیشتهجیبوونی رنیک و پنیک ههیه (لهوانه رهشمالهکان ومکو له دواهمین راپورت). چارسهسریمهکانی شوینی نیشتهجیبوون بو نهو ۸۶۰۰۰ خیزانهی که دهگاته (۳۶۰۰۰ رهشمال و ۵۰۰۰۰ پیدایهستی چهسپکردن که پنیک دیت له هیل ناوموه بو رهشمالی خیزاننیک لهگهل یهک دیوار لهناو رهشمال، پینچ فهرشی گهرم کهرموه بو زهوی، و ههشت تهختهی پولیسترینی بو چهسپکردنی سه زهوی). نههش تیچوومهکی دهگاته ۴۶,۳ \$ ملیون دولاو.

- ۲۵ \$ ملیون دولاو پیوسته بو ۳۰۰۰۰۰ خهلی بو پاکتیهکانی رزگارکردنی ومرزی زستانهی کهل و پهله ناخواریهکان؛ ۵۰۰۰۰ خیزان پیوستیان به کهل و پهلهکانی ناخواری ومرزی زستانه ههیه که شهش بهتانی گهرمکهرموه و یهک پارچهی پلاستیکی و یهک گالون بو سووتهسمنی و ناو بهی جیاواری، یهک تهباغ و ههروهها ۵۰ لیتر کیرووسین بو ههر مانگنیک. بهی پروسهی پالیستی دارایی ۷۰,۲ \$ ملیون دولاو بو خوراکی ۲,۸ ملیون خهلی که داوای هاوکاری دهکن ههتا مانگی نیسانی ۲۰۱۵، کومهکیهکه لهوانهیه تهوابییت لهدوای مانگی ۲۰۱۵/۱.

- نهخوشیهکان پینشینی دهکرتین کهوا زیادبییت به دریزایی مانگهکانی زستان. زیاتر له نیوهی دانیشتووانانی ناواری پیدمچیت پیوستیان به ههندي له جوری هاوکاری پزیشکی ههبییت بو ماوهی ومرزی زستان.

- نهخوشیهکان پیدمچیت روولهزیادبوون بکن نهگهر ئاسانکاریهکانی خاوینکردنهوه و فریدانی پاشماوه دهستنیشان نهکرتین له شوینهکانی ناواریمکان.

- دابهشکردنی ۲۵۰۰۰۰ پیدایهستی پاک و خاوینی که تیچووی دهگاته ۲۳,۲ \$ ملیون دولاو لهسهریکی. پاراستنی پاک و خاوینی بهشیکی گرنکه له مانهوه به لهشیکی تهندروست، بهلام خیزانهکانی که له مالهکانی خویان ههلاتوون زوربهی جار ههول دهن بو کرینی نهو کومهکیه پیوستیان.

تعمهددایه بهرچاوهکان بوونیان ههیه له کرین و بهرهمهینیانی کهل و پهلهکانی ناومال لهسەر بازارمکانی نیشتمانی و ههریمی و نیودهولتی. له ههندی حالتدا کرینی کهل و پهلهکان دهخهملنیریت کهوا دوو تا سی مانگ بخایهینیت. نرخهکانی سووتهمهنی تعمهددایهکانی گهرم کردنموه بهرمو خراپی دهبن لهم وهرزی زستانه دا؛ نهیوونی کومهکی نهوتی وولات بو ناوارمکان مانای وایه که جیاوازی سهدا ۵۰۰ له تیچووهمکانی سووتهمهنی. ههرچهنده بهرهم هینانی نهوت بههوی ململانیکهوه زیانی بهرنهکهوتوو، بهلام توانای پالوگه زیانی بهرکهوتوو. هاتنه خوارموهی نرخهکانی نهوتی نیودهولتیش دهبنته مایهیی فشار بو حکومهتی عیراق. ههچ ناردنیکی نهوت له ئارادا نهیوو له لایهن شاری کهرککی کۆنترۆلکراو له لایهن پینشمهرگهی کوردستان لههتهی مانگی ۲/۳، ۲۰۱۴، ههروهک هیلی بۆری نهوت بو بهندهری جیهانی تورکی کاری نهکردوو بههوی هیزشهکانی گروپه چهکدارمکان.

ههرچهنده، سروشتی ململانییهکهش ئهو سهراوانهی که لهبهردهستدایه پهکیان دهخات، بهتایبهتی بو ئهو ناوارانهی که له ناوچهکانی ژیر کۆنترۆلی دهولتی نیسلامی له عیراق و شام (داعش) و هاوکارانی داعش له گروپه چهکدارمکان، که ئهوان تهنها دهتوانن دهستیان بگات به هاوکاری مرویی به ههلقوستنموه یان به سنورداری. کهم و کورنیهکی بهرچاو ههیه له دهرمان له ناوچه کۆنترۆلکراوهکانی داعش له شاری موسل له پارێزگای موسل، لهوانه بو چارهسهری نهخۆشیه درێژخایهنهکان، و ههکو نهخۆشی شهکره و زمخت. ههروهها کهم و کورنیهکی ههیه بو چارهسهری کیمیایی له نهخۆشخانهی تایبهت به ژیرپههجه و شیکاری چارهسهریهکانی گورچيله ههروهها فشاریکی زور لهسەر کومهکیهکانی دهرزی کوتان ههیه.

داعش و هاوکارانی له گروپه چهکدارمکان گهمارویهکی کاریگهریان داناوه و نکۆلی دهکهن له چوونهژوووهوی خۆراک و پینداویستیه سههرهکیهکانی ناومال و بهنزین بو پارێزگای ئهنبار له شاری ئهلبهغدادی و دانیشتوانهکهی که دهگاته نزیکهیی ۳۷۰۰۰ کهن، که نزیکهیی ۵۰۰۰ خیزان لهخۆ دهگرت که دهکاته (۴۲۰۰۰ کهن). حکومهتی عیراق بهم دواییه ۶۰ تن له هاوکاری مرویی به رینگای ئاسمانی نارد بو کومهلگا گهمارۆدراوهکان، نزیکهیی لهسهدا ۱۵ ی پینویستیهکان، و ئهمهش دوابههوا کومهکی ۷۰۰۰ ژمی ههلال بهرینگای ئاسمانی له لایهن وولایهته یهکگرتووهمکانی ئهمهریکا بو پارێزگای نزیکه بنگهیی سهربازی ئهلبهغداد فریدرایه خوارموه.

نزیکهیی ۲،۲ ملیۆن خهک له پینویستیان، (له کۆی ۵،۲ ملیۆن خهک که له پینویستی دان)، که نیستا ئهوان به بهردهوامی لهو دیوی دهست گهیشتی هاوکارانی مرویین ههروهک ئهوان له ناوچهکانی ژیر کۆنترۆلی داعش و گروپه چهکدارمکانی هاوکارانی داعش دان. سههرماری دهستگهیشتی زور خراپی سنوردارکراو، هاوکارانی مرویی هیشتا به دوا دهرفهتیک دهگهرین، بهی ئهوهی بنههاکانی بی لایهنی مرویی بهخه مهنترسیهوه، بو گهیاوندی هاوکاری لهو شوینهی که دهکرت. سهلامهتی و ئاسایشی ستاف، سوودمندان و ئۆپهراسیۆنهکان، بو گهیاوندی هاوکاری مرویی (ههردوو راستهوخۆ و له دوورهوه) ئهوانهش بریتین له تعمهددایهک. ههروهک، هاوکاری مرویی نهگهیهنزاوه به بری تهواو بو پرکردنموه پینویستیه ههره سههرهکیهکان له ناوچه.

دهستگهیشتن به ناوچهکانی ئهم دواییهی کۆنترۆلکراو له لایهن داعش و هاوکارانی داعش له گروپه چهکدارمکان بوته ئاستهنگ بههوی ههیوونی تهلهی داعش و کێلگه مینرێژمکان کهوا گهرانهوی خهکی ئاواره به سهلامهتی دوا دهخات. له دوا هیزمکانی ئاسایشی عیراق و میلیشیا شیعیهکان که بهم دواییه پارێزگای بابل شارۆچکهی جرف ئهلسهخریان گرت دهست، سههرماری ئهو کاولکاریه زورهی له ئنجامی شههریکی توند هاته کایهوه، خهملاندنیکی ۳۰۰۰ چهک و تهقهمهنی جهنگ و کێلگه مینرێژمکان له لایهن داعش بهجێهێندراون به درێزایی پاشهکشیهان له شارۆچکهکه به دووری ۵۰ کیلۆمتر له باشوری بهغدا.

وهلامدانوهی مرویی

ئاو و پینداویستی پاک و خاوینی و خاوینکردنموه

پینویستیهکان:

- دهسه لاتداری ناومخۆ له پارێزگاکانی واسیت و ميسان و زیقار داوی هاوکاری دهکهن بو ئاو و خاوینکردنموه و پینداویستی پاک و خاوینی بو چهسپ کردنی تهوالیته گهرۆکهکان و همهمهکان، بو کهمپه تازه دامزر اوهمکان له ئهلمهممه پارێزگای ميسان و جیبايش له پارێزگای زیقار.

وهلامدانهوه:

- سنورداریهکانی ئەمن و ئاسایش له پارێزگای ئەنبار نەبۆتە رێگر له بەردەم هاوکاری ئاو و خاوەنکردنەوه و پێداویستی پاک و خاوینی بۆ ۴۰۰۰ ئاواره له رینگه‌ی دابین کردنی کەل و پەله ناخۆراکیه‌کان، تەوالێته گەرۆکه‌کان و حەمامەکان و تانکیه ئاوه‌کان بۆ ئه‌لمرەحالیه و ئه‌لخالدییه و ئه‌لحەبانییه.
- دەسه‌لاتدارانی پارێزگای دیاله دامەزراندنی دوو کەمپه نوێیه پێشنیابەرکراوه‌کانیان له خانەقین راگەیاندا. یه‌ک کەمپ کەرەقانه‌کان له خۆده‌گریت بۆ پالپشتی شۆینی نیشته‌جێبوون له‌لایهن حکومه‌تی ناو‌مخۆ له‌مکاته‌ی کەمپه‌ی دوهم هاوکاری ده‌کریت له‌لایهن هاوکاریکی گروپی نیشته‌جێبوون له‌ رینگه‌ی دابین کردنی ره‌شماله‌کان. پرۆگرامی ئاو و ئاوه‌رو بۆ کەمپه‌کان له‌گەڵ هاوکاری نیشته‌جێبوون رێکده‌خزیت.
- ۴۲۰۰ مندالانی قوتابخانه له پۆله‌کانی سه‌رتای و ناوه‌ندی له پارێزگای نه‌جف له ئه‌لحه‌یدمه‌ریه سوودیان وه‌رگرتوه له دابین کردنی حەوت تانکی ئاو له‌گەڵ کۆی توانای ۳۵۰۰۰ لیتری ئاو.
- پرۆگرامی به‌رزکردنەوه‌ی هۆشیاری پاک و خاوینی ۱۵۰۰ ئاواره‌ی کردۆته ئامانجی خۆی که له شۆین نیشته‌جێبوونه نافرمانیه‌کان ده‌ژین له پارێزگای نه‌جف و واسیت و بابل. پێداویستی‌هەکانی هۆشیاری پاک و خاوینی دابه‌شکراون بۆ نافرمان و کچه ئاواره‌کان له پارێزگای قادسیه له قەزاکانی دیوانیه و کەربه‌لا.
- گروپه‌که وه‌لامی داواکاریه‌کی دابه‌وه له لایهن دەسه‌لاتدارانی پارێزگای میسان که داوای دابین کردنی ۴۷ تەوالێت و حەمامیان کردبوو. دەسه‌لاتدارانی ناو‌مخۆ پابه‌ندی خۆیان نیشانداوه بۆ چه‌سپکردن و به‌ستانه‌وه‌ی به ئای زێراب.
- ۱۹۲ تەن له کیریتی ئەلمه‌نیۆم و ۱۲,۲ تەن له هه‌یۆکلۆریت کالیسیۆم دابه‌شکراون بۆ چاره‌سه‌رکردنی ئاو له پرۆژمکانی ناو سلیمانیه و گەرمیان له هه‌رمی کوردستانی عێراق له پارێزگای سلیمانی بۆ سوود گه‌ياندن به نزیکه‌ی ۴۵۰,۰۰۰ خه‌لک له کۆمه‌لگای خانەخۆی. ۹۶ تەن له کیریتی ئەلمه‌نیۆم و ۵۳ تەن له کلۆر دابه‌شکراون بۆ پرۆژمکانی ئاو له کەرکوک که سوود ده‌گه‌ینن به نزیکه‌ی ۳۰۰,۰۰۰ خه‌لک له کۆمه‌لگای خانەخۆی.
- ۷۰,۰۰۰ لیتری ئای تانکی خەزن گه‌یمراره بۆ پارێزگای دیاله له کەمپه‌ی عه‌لیاوه له خانەقین.
- گروپه‌که پلانی کیرینی خۆی به کۆتا هه‌یناوه بۆ هاوکاری وهرزی زستانه بۆ ئاواره‌کان له سه‌رتاسه‌ری عێراق.

بۆشاییه‌کان و سنوره‌کان:

- سنورداریه‌کانی ئەمن و ئاسایش خراوته سه‌ر رینگه‌ی گه‌شت کردن و به‌ده‌ست هه‌ینانی پاککردنەوه‌کانی ئەمن و ئاسایش دوا‌ده‌خات و کاریگه‌ری ده‌بیت له‌سه‌ر وه‌لامدانه‌وه‌ی خه‌یرا و ته‌واو بۆ هاوکاری ئاو‌ئاوه‌رو بۆ ئاواره‌کان. به تایبه‌تی، نیه‌گه‌رانیه‌کانی ئەمن و ئاسایش له پارێزگای ئەنبار ده‌بنه رێگر له‌به‌ردەم وه‌لامدانه‌وه‌ی ئاو‌ئاوه‌رو بۆ خه‌لکانی ئاواره.

ئاسایشی خۆراک

پێویستی‌هەکان:

- گروپه‌که نیه‌گه‌رانه له‌باره‌ی ئەمن و ئاسایشی خۆراکی سه‌دان و هه‌زاران خه‌لک، به‌تایبه‌تی ئه‌و ئاواره‌نە که له‌ناوچه چالاکه‌کانی مملاتی نیشته‌جین.
- پالپشتی دارایی \$ 70.2 ملیۆن دۆلار داواکراون بۆ رینگرتن له ته‌واوبوونی کۆمه‌کی خۆراک بۆ مانگی ۱ی ۲۰۱۵.

- له ماوهی مانگی ئهیلولی ۲۰۱۴، گروپهکه دهستی گهیشته ۱،۴ ملیۆن سوودمهندبوو به پیدانی هاوکاری خۆراک.
- گروپهکه دهست دهکات به گروپی کارکردنی تهکنیکی بۆ ههلسهنگاندنی ئاسایشی خۆراک. گروپهکه هاوکاری هاوکاران دهکات له ئهجامدانی ههلسهنگاندنهکانی جوړی و بهشداری پیکردنی زانیاری ریکخراو ئهوکاتهی که زانیاریهکه کو دهکرتیهوه.

بۆشاییهکان و سنورهکان:

- گروپهکه و هاوکارانی توانیویانه هاوکاری خۆراک دابین بکهن له ۱۸ پاریزگاکی عیراق. هاوکارانی ناوهخو خۆراکیان دابهشکردوه له ناوچهکانی ژیر کۆنترۆلی گروپه چهکدارمکان لهسهر بنهمای تایهتیمهندیار به بابهتهکهوه. لهوکاتهی هاندانی، که ئهههش پنیویستیه بهردهوامهکانی دانیشتوانی ناواره پرناکاتهوه که له ناو خودی ناوچهکانی ژیر کۆنترۆلی گروپه چهکدارمکان، بهتایبهتی له پاریزگای ئهنبار. لهگهڵ ئهوهشدا، هاوکاری ماوه دریزی ژیان و گوزهران ناتوانیت بگهیهنریت ههتا دهست گهیشتنیکی سهلامهت له ئارادا نهییت بۆ ناوچهکانی زیان بهرکهوتوی ململانی.

شوینی نیشتهجیوون و کهل و پهلهکانی که ناخۆراکین

پنیویستیهکان:

- له پاریزگای دیاله له کهمپی نایدن له قهزای خانهقین، ۹۰۳ رشمال داوای جیگرهوه دهکهن.
- کهمپی ههشهم له پاریزگای ههولیر توانای خوێ گهیشتوته ۱۶۰۰ ئاواره. ۴۰ خیزان له لیستی چاوهڕیدان بۆ هاوکاری شوینی نیشتهجیوون.
- زۆریهتی ئاوارهکان لهگهڵ خیزانه خانهخوینکان دهمینهوه، له خانه بهکرینگیراوهکان یان له بالهخانه چۆلکراوهکان و تهوانهکراوهکان. زیادبوونی کرێ ی خانوویان کهمبونوهی داهاات لهوانهیه زیادبوونیک بهخویهوه ببینیت له دهکردنی ئاوارهکان؛ چارهسهریهکان بۆ ریکرتن له روودانی ئهوه پنیویسته دهستنیشان بکریت بهپهله.

وهلامدانهوه:

- هاوکارانی گروپ دهستیان گهیشتوه به ۴۴۷ له کۆی ۱۳۵۰ رشمالی و مزارهتی کۆچ و کۆچبهران له کهمپی نایدن.
- زیاتر له ۲۰۰۰ پنیوایستی کهل و پهلی ناخۆراکی دابهشکراون لهلایهن هاوکارانی گروپ له پاریزگای دهوک له قهزاکانی زاخو و ئامیدی و سمیل.
- هاوکاریکی گروپ ۳۱ رشمالی دابین کردوه له ناو خودی ۳ بالهخانهی تهواو نهکراو له سنوری ههریمی جیناکۆکی ئاکری، بهههش کۆی دابهشکردنهکانه بۆ ۱۳۱.
- له مانگی ۱۰، زیاتر له ۱۷۰۰۰ خیزان کهل و پهلهکانی وهرزی زستانهیان وهرگرتوه له ههریمی کوردستانی عیراق له کۆی ۸۰۰۰۰ خیزانی ئامانجکراو.
- بهیهکهوه لهگهڵ هاوکاران و گروپی پاراستن و گروپی نیشتهجیوون و کهل و پهلی ناخۆراکی ووتووێژ دهکهن لهبارهی کیشهکانی نیشتهجیکردن و زهوی و مولکی پهیهندیار به ئاوارهکان.

بۆشاییهکان و سنورهکان:

- بنیاتنانی کهمپهکان له پینج شوینه دهستنیشانکر او مەکان له پارێزگای دهۆک دواخراوه له لایهن یان کهم و کورتی له پالپشتی دارایی یان نهیوونی ئازانسای بهرپوهبردنی کهمپ. ئەمەش بۆته هۆی ئەنجامی دواکهوتن بۆ ۶۰۰۰۰ ئاواره که چاوهڕی ی نیشتهجێکردن دهکەن له کهمپهکان.
- نهیوونی روون و ئاشکرای لهسەر ئەگهری ههرزانکردنی نرخى سووتهمەنى حکومەت هاوکاران ناچار دهکات کهوا ئامانجه سووتهمەنیهکانی خۆیان کهم بکەنوه. یهک هاوکار دابهشکردنهکانی سووتهمەنى خۆیان برپوه بۆ خیزانانی ئاواره به ۵۰ لهسهدا.
- کرینی نیودهولەتی بۆ گهیشتنی پێداویستییهکانی شوینی نیشتهجێبوونی وهرزی زستانه دوادهخات ههتا مانگی ۱۲.

ههماهنگی کهمپ و بهرپوهبردنی کهمپ

پێویستییهکان:

- پلانێکی کار بۆ گواستنهوی دانیشتوانان که له شوینه کراوهکان و بالهخانه چۆلکراوهکان و تهواونهکراوهکان دهژین دهییت ناماده بکریت بۆ دانیاکردنهوی که گواستنهوهیهکی تهواو و سهلامەت ههیه بۆ کهمپهکانی که کراونهتهوه.
- بارودوخی ئەو دانیشتوانانی ئاوارانهی که له شوینی نیشتهجێبوونی گۆراو و له بالهخانه تهواونهکراوهکان و چۆلکراوهکان دهژین وهکو نیگهرانییهکی گرنگ دهمینیتیهوه بۆ ئازانسەکانی مروی ههروهک وهرزی زستان نزیك دهییتیهوه. لهگهڵ دهسهلاتداران له پۆلینکردنی گواستنهوی کهسه ئاوارمکان له قوتابخانهکان و لهگهڵ ههندێ له کهمپهکان که پینشینی ناکریت تهواو بین پینش دهستپنکی وهرزی زستان، دهستپنیشخهریه بهپهلهکان داواکراون بۆ به زستان کردنی شوینی نیشتهجێبوون که ئیستا بهکار دین یان دهستنیشانکردنی ههلبژاردەکانی گواستنهوه.

وهلامدانیهوه:

- هاوکارانی گروپ پینشیارنیک به کۆتا دینن بۆ دهسهلاتداران لهبارهی ههلبژارده جیاوازهکانی هاوکاری که لهوانهیه بۆیان فهراههم بکریت. ئەمەش لهوانه هینانی ستاف و ریکخستنی راهینان و دامهزراندنی پرۆگرامهکانی ئاراستهکردن.
- هاوکارانی گروپ ههلسهنگاندنێکی هێلی بنکهیان تهواوکردوهوه له بارهی شوینه کۆمهڵگهیهکان (زیاتر له پینج خیزان) له بالهخانه تهواونهکراوهکان و چۆلکراوهکان و شوینه کراوهکان له سهرتاسهری ههریمی کوردستانی عیراق. زیاتر له ۸۸۰ شوین دهستنیشانکراون لهگهڵ کۆی ۸۶۰۰۰ کەس. زانیاری تهواو لهبهردهست دایه لهسەر مألپهری وهلامدانیهوهی مروی.
- ئەنجامهکانی ههلسهنگاندن بهشداریان پیکراوه لهگهڵ دابین کارانی هاوکاری و خزمهتگوزاری و هاوکارانی گروپ کاردهکەن به هاوکاری کردنی پهرمییدانی ستراتیژییهکی وهلامدانیهوهی ریکخراو. ئەوهش کاریکی بهپهلهی دهویتی ههتا ئەگهر نیگهرانی دهستپنیشخهریهکانی وهرزی زستانه له ئارادا بێت، ههروهک خزمهتیش به پۆلینکردنی گواستنهوهی خیزانهکان دهکات بۆ ناو کهمپهکان یان ههلبژاردەکانی شوینی نیشتهجێبوونی جیگروه.

بۆشاییهکان و سنورهکان:

- لهگهڵ بهردهوامی دامهزراندنی کهمپهکان و جهختکردنهوه لهسەر گواستنهوهی بهپهلهی ئاوارمکان له قوتابخانهکان کاریکی ههره سههرکيه بۆ دهسهلاتداران لهسەر کیشه و پێویستییهکانی خهڵکانی ئاواره که له بالهخانه تهواونهکراوهکان دهژین و پێویستیان به دهستپنیشخهری بهپهله ههیه پینش دهستپنکی وهرزی زستان.

- ژماره‌ی ئەو کەمپانە‌ی کە لە بەر دەست دان، ئەمۆش تەحەدداوە کە بۆ دەسەڵاتداران بۆ دەستنیشانکردنی بەپەلە و راهینان پیکردنی ستافێک بۆ لە ئەستۆ گرتنی بەرپر سيار ئێتیهکان بۆ بەر ئیو بەردنی کەمپەکان. ھاوکار یهکی بەرچاو داوا دەکریت له قوناغه سەر مایه‌یه‌کان، بەتایبه‌تی له ناوچه‌ی هه‌ماهه‌نگی و ھاوکاری و خزمەتگوزاریه‌کان، هه‌روه‌ها دانیایی کردنه‌وی راویژ کردنیکی چالاک و کارکردن له‌گه‌ڵ دانیشتووانانی کەمپ له کەمپەکانی که کارمکانیان تیدا بەر ئیو دەبن.
- بارانی به خوری ئەم دوا یه‌ زیانی گه‌یاندووه به به‌ر مویشو مچوونی بنیاتنانی کەمپەکان، گه‌یشتنی ئاوارەکان زیاتر دوا ده‌خات که له قوتابخانه‌کان و باله‌خانه تەواونه‌کر او مەکان دەرین.

پێویستیه‌کان:

- ئیساوی ئاوارەکان بۆ هه‌ریمی کوردستانی عیراق له شاروچکه‌ی کۆبانی ی باکوری سوریا و قه‌زاکانی دهوروبه‌ری هه‌ر شه‌ی ھاوردەکردنی فایرۆسی ئیفلجی ده‌شته‌کی و ئەو نه‌خۆشیانه‌ی که به‌کوتان رێگریان لێ ده‌کریت به‌رز کردۆته‌وه. بۆ نزیکه‌ی چوار سأل ده‌بیت شه‌ری ناوه‌خۆی سوریا رێگری کردووه له هه‌ماهه‌نگی هه‌لمه‌ته‌کانی کۆتانی به‌رگری گشتی له زۆربه‌ی به‌شه‌کانی وولات. له‌وته‌ی مانگی ۱۰، نزیکه‌ی ۱۵۰۰۰ ئاواره‌ی سوری هاتوونه‌ته ژووره‌وی خاکی عیراق له تۆرکیاوه، بۆ په‌یومندی کردن به‌ ۲۱۷۰۰۰ ئاواره‌ی دیکه، به‌مه‌ش ده‌چێته پال ئەو ئه‌رکه‌ی له‌سه‌ر پێشو مخته‌ی درێژکراوی ژێرخانی تەندروستی هه‌.
- دا بین کردنی چاودێری تەندروستی سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی و ده‌رمانه‌کانی رزگار کردنی ژیان.
- ده‌ست گه‌یشتن به تەندروستی ئافه‌تانی دووگیان و چاودێری له‌دا ی کبونی مندالان بۆ ئاوارەکان، ئاواره سوریه‌کان و کۆمه‌لگا خانه‌خوێکان که داوی به‌هیز کردنیان ده‌کەن.

وه‌لامدان هه‌وه:

- ھاوکارانی گروپ چاودێری پزیشکی دا بین کردووه بۆ ۳۶۸۸ نه‌خۆشی ئاواره که ده‌نالیین به‌ده‌ست ب‌لا بوونه‌وه‌ی نه‌خۆشیه‌کان له هه‌ریمی کوردستانی عیراق له پارێزگا‌کانی هه‌ولێر و ده‌وک و سلیمانی. له نیوان ئەوانه‌ی که چاره‌سه‌ر کراون، ۲۳ نه‌خۆش له‌گه‌ڵ برینی سه‌خت له ده‌ستپێشخه‌ریه‌کانی پزیشکی رزگار کردنی ژیان و ۶۶ چاره‌سه‌ر کردن بۆ ئەو خه‌لکه‌ی که ده‌نالیین به‌ده‌ست زه‌مخت و نه‌خۆشی شه‌کره. ۲۶ خه‌لکی تر ھاوکاری ده‌روونیان وه‌رگرتووه.

بۆشاییه‌کان و سنوره‌کان:

- نه‌یوونی ئەمن و ئاسایش ده‌بیته رێگر له‌به‌رده‌م ده‌ستگه‌یشتنی تەندروستی بۆ پارێزگا‌کانی ئەنبار و کەرکوک و سه‌لاحه‌دیین و دیاله.
- نه‌یوونی خۆراک و ناو و شوینی نیشته‌جیبوون و کهل و په‌له ناخۆراکیه‌کان له ده‌رمنجام کاریگه‌ریه‌کی نه‌رینی ده‌بیت له‌سه‌ر تەندروستی زۆربه‌ی ئەوانه‌ی که‌وا ئاواره‌بوون.
- کهم و کورتی هه‌یه له ده‌رمانه‌کانی رزگار کردنی ژیان، به‌تایبه‌تی بۆ ئەو نه‌خۆشانه‌ی که ده‌نالیین به‌ده‌ست نه‌خۆشیه‌ درێژ خایه‌نه‌کان.
- ژماره‌ی سنورداری ھاوکارانی تەندروستی له عیراق توانا که ماندوو ده‌کات بۆ گروپه‌که له دا بین کردن پێویستیه تەندروستی هه‌کان، به‌تایبه‌تی که مانگه‌کانی وه‌رزی زستان نزیك ده‌بنه‌وه.

پێویستیهکان:

- راپۆرتیهکان هههنا لهبارهی ژمارهی ئهو خهزانانهی که ئاوارهبوون دوا بهدوای گرتنه دهستی ئهم دوا بیهی پارێزگای بابل له شاروچکهی جرف ئهلسهخر له لایهن هیزمهکانی ناسایشی عێراق و میلیشیا شیعهکان. خهزانهکان بۆ ئهم ماوهیه ژبیانیان گوزهراندبوو له ژیر کۆنترۆلی داعش و هاوکارانی داعش له گروپه چهکدارهکان له ناو شاروچکهکه. ناماژه سههرهتاییهکان ئهوه پێشنیار دهکهن که هیزمهکانی ناسایشی حکومهت جولهیان به خهزانهکان کردوه، بههۆی نیگهرا نییهکانی سهلامهتی، گواستونیانهتهوه بۆ قوتابخانهکان و بالهخانه گشتیهکان له قهزای ئهلموسهیب و شاروچکهی حله. ئهو ئاواره بهشی ههره زۆری ئافرهت و مندالان و دهگوتریت کهوا پێویستیان به هاوکاری مرۆبی بهپهله هیه.
- ههرهسهکان هههنا لهبارهی دهرکردنی ئاوارهکان بۆ زیاتر له ١٢٠٠ خهزانی ئاواره که له بالهخانه تهواونهکراوهکان دهژین له ههریمی کوردستانی عێراق له پارێزگای دهوک له قهزاکانی زاخو و دهوک و سمیل.
- داعش و هاوکارانی داعش له گروپه چهکدارهکان راپۆرت کراون کهوا نکۆلی دهکهن له تێپهڕینی خۆراک و دهرمانهکان و سووتهمهنی بۆ قهزای ههیدیه.

وهلامدانهوه:

- بهردهوامی ههلسهنگاندنهکانی چاودێریکردنی پاراستن که ٧٠٢٧١٤ کس که دهکاته (١١٧١١٩ خهزان) لهخۆدهگریت جیهه جیهکراون لهههتهی مانگی شوباتی ٢٠١٤. لهو ههلسهنگاندنه ١٥٧٠٦ حالت رهزامهندیان لهسهه دراوه بۆ هاوکاری پارهی کاش، ٢٠٠١٠ حالت هاوکاری یاساییان وهرگرتوه، رهوانهکردنهکان ئههنا دراون بۆ ٦٩٨٢ کس که خاوهن پێداویستی تاییهتن. لهگهڵ ئاوهشدا، هاوکاری دهررونی بۆ ٨١٧٣ مندال و ١٢٤ قوربانی دهستدریژی سیکسی و جۆرهکانی تری توندوتیژی لهسهه بنههاری رهگهزی دابین کراون. ١٣٧١٣ پێداویستی ئافرهتان دابهشکراون بۆ حالتهکانی توندوتیژی لهسهه بنههاری رهگهزی و ٢٣١ فائوس دابهشکراون. ٩٩٠ خهزان سوودیان وهرگرتوه له پرۆژهکانی کاریگهری خهرا و ٢٠ ههلمهتی هۆشیارکردنهوهی کۆمه لایهتی جیهه جیهکراون که ١٠٠٠ سوودمندی کردبووه ئامانج.
- پارێزگاری و دهستپێشخهریهکان له لایهن ئههنامانی گروپ لهسهه ناستی شارهوانی و پارێزگا لهجیاتی خهزانه ئاواره ههرهشه لیکراوهکان به دهرکردن له بالهخانه تهواو نهکراوهکان بهردهوامه له ههولنهکانی بۆ دهستپێشخهراوهکانی چارهسههیهکانی شوینی نیشتهجیابوونی جیهگروه.
- چالاکیهکانی پاراستنی مندال له ریگهی ئۆپهراسیۆنی کهرتی مندالانه له پارێزگاکانی دهوک و ههولیر و دیاله دهستیان گههشتوووه به ٤٢٢٠ مندال و گههچ.

بۆشاییهکان و سنورهکان:

- هاوکاریکی گروپ نزیکه له گههشتن به هاوکاری دارایی ئامانجکراو له پارێزگاکانی ناوهراست و باشور، که جیهه جیهکراوه له ریگهی پالێشتی دارایی له لایهن مهلمهکهتی عهرهبی سعودیه. هاوکاری دارایی سهلمینراوه کهوا دهبێته سههراوهیهکی بهردهست بۆ ئاوارهکان، بهتاییهتی بۆ ئهو ئاوارهیهی که له ناوچانه دهژین که هاوکاری مرۆبی سنوردارکراوه. هههچنده، لهگهڵ ههچ پالێشتیهکی دارایی کهله بهردهستدا نیه، بۆشاییهک پێشبینی دهکریته کهوا بێته کایهوه سهبارته بهم بابته بۆ خهزانانی زیان بهرکهوتوو.
- گروپهکه بانگهشه دهکات بۆ بنههاکانی پاراستن کهوا گههشتی بێت به درێزایی جیهه جیهکراوه ههولنهکانی وهرزی زستانه له لایهن ریکخراوی جۆراوجۆرهوه، لهوانه پێویستیهکانی وهرزی زستانه بۆ مندالان.

پېنوسىتەكان:

- لە كۆى ۱۲۸۸ قوتابخانەى ھەرىمى كوردستانى عىراق لە پارىزگای دھۆك، ۳۸۶ قوتابخانە بە داگىر كراوى دەمىننەوہ لەلايەن ئاوارمەكان، بەشيوەمەكى سەرەكى لە شارەكانى زاخو و دھۆك و سمىل.
- لە پارىزگای دىيالە، ۳۳ قوتابخانە بەم دوايە چۆلكراون كە ئەمەش دەبىتە ۱۴۰ قوتابخانە كە داگىر كراوہ لەلايەن ھەردوو سەربازان و خەلكانى ئاوارە. لە پارىزگای واسىت دوو قوتابخانە بە داگىر كراوى دەمىننەوہ لەلايەن ئاوارمەكان لەكاتەى كە ۱۰ لەم قوتابخانانە چۆلكراون. لە كۆى ۲۸ قوتابخانە لە پارىزگای مېسان كە داگىر كراوہ لەلايەن ئاوارمەكان، ۱۳ قوتابخانە چۆلكراون و ۱۵۰ خىزىنى ئاوارە گواستراونەتەوہ بۆ كەمپى ئاوارەى مېسان.

وہلامدانەوہ:

- داگىر كردنى قوتابخانەكان لەلايەن خەلكانى ئاوارە لە پارىزگای دھۆك دەستىپكى قوتابخانەى دواخستووہ ھەتا ۲۰۱۴/۱۲/۱. سەرەراى ئەمەش، ھەندى لە قوتابخانەكان تونايويانە دەرگاگانىيان بەكەنەوہ. قوتابخانە ئامادەبىيەكانى دھۆك و سمىل (پۆلەكانى ۱۰-۱۲) دەستيان بە سالى نويى ئەكادىمى كرددوہ. لە زاخو تەنھا قوتاييانى پۆلى ۱۲ دەستيان بە خويندن كرددوہ و يەكئىك لە ھۆلەكانى زانكۆى زاخو بەكاردينن بۆ دۇنياكردنەوہى ھەموو قوتاييانى پۆلى ۱۲ كەوا دەتوانن بەشدارى بەكەن لە تاقىكردنەوہكان.
- چەسپىكردنى ۱۱ پۆلى رەشمالى تەواو بووہ بۆ دەست پىكردنى قوتابخانە بۆ مندانلانى ئاوارە لە كەمپى عەلباوہ لە پارىزگای دىيالە. تۆمار كردنى قوتاييەكان و كرىنى ماددەكانى فىركردن بەدواداچوونى بۆ دەكرىت.
- ۷ قوتابخانەى رەشمالى كە پىك دىت لە ۸۴ پۆلى خويندن تەواو كراون لە نەجەف. تۆمار كردنى قوتاييەكان بەردەوامى ھەيە و پۆلەكان پىشبينى دەكرىن كە دەستىپكىن لە ماوہى ھەفتەكانى داھاتوو.
- تۆمار كردن بۆ نزيكەى ۲۰۰۰ قوتايى بۆ سالى ئەكادىمى ۲۰۱۴/۲۰۱۵ لە كەمپى بەحرە، لە ناوچەى عەنكاوہ و شارەوانى شەقلاوہ جىيەجى كراوہ. پرۆگرامى پەروەردە لەوانە توخمىكى دەروونى بۆ ھەردوو قوتاييان و مامۇستايان، لەگەل پەرمپىدانى راھىنانى ديارىكراو و چالاكەيە گەشەسەندنە نافرەمەكان.

بۆشاييەكان و سنورەكان:

- ئاستە بەرزەكانى جولانەوہى ئاوارمەكان و نەبوونى ئەمەن و ئاسايش لە ھەندى لە پارىزگاکان بەردەوامە لە رىگرتن لە كۆكردنەوہى زانىارى و شىكارى.
- نزيكەى ۲۰۰۰۰۰ مندانلانى قوتابخانە ھەن كە پېنوسىتيان بە جل و بەرگى گەرم ھەيە و نزيكەى ۲۰۰ كەرتى فىركردنى كاتى ھەن كە داواى ماددەكانى بەربەست دەكەن، وەكو مافورمەكان و پارچەى قوماش، ھەروەھا نەوت و گەرم كەرموہى كارەبايى بۆ مانگەكانى زستان.

 كەل و پەلەكان

پېنوسىتەكان:

- لە وەلامدانەوہى ژىنگەى نەبوونى ئەمەن و ئاسايش، بەتاييەتى لە پارىزگای ئەنبار، گرۇپەكە چاودىرى توانا دەكات لە دژى داواكردن بۆ رىگەكانى كەل و پەل.

- خەزىنى كۆگى زىاتىر و گواستىنەو پىشېبىنى دەكرىت لە ھاوکارانى مړوېى بۆ ھاوکارى وەرزی زستانه.

وہلامدانہوہ:

- گروپەكە بەلەخانەى خەزىنى كاتى دابىن دەكات لە كۆگاكانى خۆى لە دھۆك و ھەولنر.
- كۆگى دھۆك ۳۰, ۴ تەن لە كەل و پەل ناخۆراكى خەزى دەكات لە جياتى دوو رېكخراوہ ناھكومىيەكان. ناردنى كەل و پەل وەرزی زستانەى ھاوکارىكى گروپىك پىشېبىنى دەكرىت كەوا بەردەوام بىت بۆ چەند ھەفتەىكى داھاتوو لە پارىزگای دھۆك.
- گروپەكە خەزىنى كاتى دابىن دەكات (لەوانە زنجىرەى سەرما) بۆ ۱, ۷ تەن پىداويستى تەندروستى ئافرەتان بۆ ھاوکارىك لە كۆگى خۆى لە ھەولنر.

بۆشايىيەكان و سنورەكان:

- داواى خەزىنى و گواستىنەو پىشېبىنى دەكرىت كەوا زىاد بەكات ھەروەك دابەشكردنەكانى وەرزی زستانە دەست پىندەكات. خەزىنى زىاتىر بە برى (۱۰مەتر X ۳۲مەتر يەكەى مەترى چوارگۆشە) دەبىت دابىرئىت لە بەلەخانەى دھۆك بۆ باشترکردنى تواناى خەزىنى كەل و پەل ناخۆراكىيەكان.
- زانىارى لەلایەن ھاوکاران سەبارەت بە پلانەكانى وەرزی زستانە بەشدارى پىكراوہ لە رېگەى تاكە پرۆگرامى گروپەكان، بەلام ئەگەرى پىويستى كەل و پەل ھىشتا دەستىنشان نەكراون. ھەلسەنگاندنى ھاوکارىكى دىكە پىويستە بۆ دۇنياكردنەوہى سەرچاوەكان كە لەبەردەستدان بۆ پىكردنەوہى ھەر بۆشايىيەك و كەم و كورپەك.

گروپى پەيوەندىە فرىاگوزارىيەكان

پىويستىيەكان:

- خەزىنگوزارىيەكانى تەكنەلۆجىيەى زانىارى پەيوەندى كىردن داواكراون لە ھەرىمى كوردستانى عىراق لە پارىزگاكانى ھەولنر و دھۆك و سلېمانى. گروپەكە پلان دادەنئىت بۆ ھاوکارىكىردنى رېكخراوہ مړوېيەكان لەو ناوچانە لەگەل بەستانەوہى زانىارى باو و خەزىنگوزارىيەكانى پەيوەندى رادىو.

وہلامدانہوہ:

- خەزىنگوزارىيەكانى رادىوئى ئەنەلۆگ لەبەردەستدان بۆ ھەردوو رېكخراوہ ناھكومىيەكان و ئاژانسەكانى نەتەوہ يەكگرتووەكان لە دەروہى پارىزگای دھۆك لە كەمپى دۆمىز.
- دوابەداو داواكارىيەكان لەلایەن ھاوکارانى مړوېى، گروپەكە يارمەتى رېكخراوہ مړوېيەكان دەدات بە پرۆگرامى رادىو لە ھەولنر. راھىنان لەسەر رادىوئى دابىن كراوہ لە پارىزگاكانى ھەولنر و دھۆك.
- بەستانەوہى تۆرى ئىنتەرنېتى بى تەل خەزىت بە رېكخراوہ مړوېيەكان دەكات لە ناو كەمپى دۆمىزى پارىزگای دھۆك و كەمپى عەربەت، ھەروەھا لە كەمپىكى گواستراو ھەوت كىلۆمەتر لە دوورى عەربەت. تۆرى بىتەلى گروپەكە سىستەمىكى تۆمارکردنى بەكار ھىنەرى ھەيە بۆ باشترکردنى ھەردوو تۆرى بەرپۆمەردن و دانانەكەى.
- دوابەداو زىانى گەردەلول كە داى لە ئامىرى بىتەل لە كەمپى عەربەت، خەزىنگوزارىيەكان ئىستا دووبارە خەزىنگراونەتەوہ.

بۆشاییهکان و سنورمهکان:

- گروپهکه پلان دادمینیت بۆ ناردنی خزمهتگوزاریهکانی رادیوی فره ئازانس له پارێزگای سلێمانی و باشتکردنی ژووری رادیوی خۆی له ههولێر لهگهڵ دامهزراندنی کارمندی زیاتر.
- ههلبژاردنهکانی گهشتی ناسمانی بۆ هاوردهکردنی ئامیرمهکان به سنورداری دهمینیتهموه. ئهمهش دهتوانی ناردنی خزمهتگوزاریهکانی تهکنهلوجیای زانیاری مرویی دوابخات.
- ئیستا گروپهکه تنهها چوار لهملهری دووانی ههیه، که ناردنی خزمهتگوزاریهکانی رادیو سنورداری دهکات.

ههماهنگی گشتی

- نووسینگهی ههماهنگی کاروباری مرویی چاوپاخشاندنهوهیهکی دوو ههفتهیی دهردهکات بۆ میکانیزمهکانی ههماهنگی له عیراق، که تییدا لهوانه چاودیریهک ههروهها ووتویژمهکانی گروپی جهختکراو لهگهڵ کاربهدهستانی مرویی کهوا کاردهکهن لهسهر میکانیزمهکانی ههماهنگی. ئهنجامهکان شی دهکرنهوه و چاویان پیدادا دهمخشینریتهموه لهلایهن تیمی مرویی وولات، بۆ ووتویژی زیاتر لهسهر جیگرمهکان و چارسهریهکان بۆ کیشه بهرزکراوهکان، لهسهر هیل لهگهڵ ئهچیندای گواستهموه.
- راپۆژکاریکی بهتوانای چینهدر، که میوانداری دهکرتیت لهلایهن نووسینگهی ههماهنگی کاروباری مرویی، بهم دواییه گهیشه عیراق. راپۆژکارمهکه راپۆژ دهکات لهگهڵ گروپهکان و کاربهدهستانی تر و پلانیکی کار پیتشکەش دهکات له ناوهراستی مانگی ۱۱ بۆ تیمی مرویی وولات.

زانیاری لهسهر قهیرانهکه

لهوهتهی کهوتنی موسل له ۹ی حوزهبیران، گروپه چکدارمهکانی ئۆپۆزیسیون، لهوانه بهعسیهکان، میلیشیا عهسایریهکان و ئهنجامانی پیتشوی رژییم / سهربازی، شان به شان لهگهڵ دهولەتی ئیسلامی عیراق و رۆژههلاتی عهرمبی، روهبهریکی بهرفراوانیان له پارێزگاکانی عیراق کۆنترۆلکردوه لهوانه موسل، سهلاحهیدین و دیاله. شارمهکانی موسل و تکریت و تهلععفر و بیجی و قوایهره و شنگال و سلیمان بهگ و رهشید و ههویجه و ریز و فهلوجه و سهقلاویه، ئیستا لهژیر کۆنتۆلی گروپه چهکدارمهکانی بهرهههستکاران دان. لهوهتهی مانگی ۱ روهبهریکی زوری ئهنبار له ژیر کۆنترۆلی داعش دایه. ئهمهش بووته هۆی ئاوارهبوونی ژمارهیهکی زور له دانیشتوانی ناوخۆی عیراق. ئیستا عیراق به گهورهترین دانیشتوانی ئاوارهبووی ناومخۆ له ههموو جیهان دادهنریت؛ زیاتر له 1.9 ملیۆن ئاواره ههن لهوهتهی مانگی ۱ی ئهم سال.

بۆ زانیاری زیاتر تکایه پهیوهندی بکهن به:

باربهرا مانزی، سهروکی نووسینگه، manzi@un.org

مۆبایل عیراق: +964 (0) 750 312 9201

دهیفد سوانسون، بهرپرسی زانیاری گشتی، swanson@un.org

مۆبایل عیراق: +964 (0) 750-377-0849

بههوا داچوون بۆ ئوتچا عیراق بکهن له تۆری کۆمه‌لایهتی تویتهر [@OCHAIraq](https://t.me/OCHAIraq)

بۆ به دهستهپێانی زانیاری زیاتر تکایه سهردانی ئهم مآلپهره بکهن: <https://iraq.humanitarianresponse.info>